سرآمد اقتصاد

روزنامه صبح ایران

«سال تولید، دانش‌بنیان و اشتغال آفرین»

www.Eghtesadsaramad.ir @Eghtesadsaramad eghtesadsaramad

پنج‌شنبه ۲۵ فروردین ۱۴۰۱ - شماره ۱۳۳۰ - سال ششم

۸ صفحه - ۵۰۰۰ تومان - ۱۲ رمضان ۱۴۴۳ - ۱۴ آوریل ۲۰۲۲

اقتصاد نفتی در مقابل اقتصاد مبتنی بر دانش

چرا رهبری بر اقتصاد بدون نفت تاکید دارند

بیش از سه دهه است که موضوع دوری از خام فروشـــی نفت یکی از محورهای مورد تأکید رهبر انقلاب است؛ موضوعی که دارای ابعاد اقتصادی، سیاسی و حتی فرهنگی است.روز گذشته رهبر انقلاب در جمع کارگزاران نظام به مسأله اقتصاد بدون نفت اشاره کردند و فرمودند: مسأله رشدِ اقتصادیِ بدونِ نفت خیلی مهم و بلند مدت است. مثل این کشورهایی که نفت ندارند، رشد اقتصادی هم دارند، پیشرفت اقتصادی هم دارند، کم هم نیستند.ایشان افزودند: این مادّه‌ی مخدّر نفت از صد سال پیش تا حالا متأسّفانه ما را معتاد کرده؛ یعنی واقعاً یک اعتیاد بسیار سختی است. این البتّه در کوتاه‌مدّت ممکن نیست و ...

۴

بررسی «اقتصاد سرآمد» از تراژدی بازگشت کارت مصالح به بازار مسکن

سیاست شکست خورده

۲

پول پاشی دور باطلی در اقتصاد دانش بنیان

تجربه ثابت کرده است نیاز اصلی شرکت‌های دانش بنیان نیازی از جنس حمایت های مالی و پولی نیست که با تسهیلات بانکی رفع شـود، بلکه نوع دیگری از حمایت را می‌طلبد. پس از نامگذاری امسال به عنوان سال تولید دانش بنیان و اشتغال آفرین بحث‌های متعددی میان مسئولین، کارشناسان و فعالان اقتصادی در مورد ابعاد مختلف حمایت از شرکت‌های دانش بنیان شکل گرفت. از آنجا که به گفته کارشناسان این موضوع می تواند چرخشی تاریخی برای اقتصاد ایران باشـد، جهت گیری های سیاستی اهمیت ویژه ای پیدا می‌کند. اما مسئله مهمی که نباید مغفول ماند هشدار رهبری در خصوص پول پاشی به این شرکت‌ها است که می تواند آثار سو اقتصادی را نیز در بر داشته باشد.

در همین راسـتا یکی از پررنگ‌ترین وعده‌هایی که از ابتدای سـال داده شـده است، وعده‌هایی از جنس حمایت‌های مالی و تسـهیلات بانکی بوده است. بانک‌های دولتی به نوبت برای اعطای تسهیلات اعلام آمادگی کردند و برنامه‌های خود را ارائه دادند.

۱

نایب رئیس کمیسیون فرهنگی مجلس

تشکیل سازمان اقتصاد و فرهنگ برای هنرمندان در دستور کار مجلس

۲

رئیس جمهور با ابراز نارضایتی از گرانی کالاهای اساسی

دستگاه‌های نظارتی پشت پرده گرانی‌ها را بررسی و عوامل آن را شناسایی کنند

۲

مشاور معاون علمی و فناوری

تحقق شعار سال در گرو حرکت کارگزاران دولتی به سمت دانش بنیان‌ها است

۴

یادداشت

جایگاه چین در تحولات پاکستان

میراحمدرضا مشرف

تغییرات فعلی در ساختار سیاسی پاکستان بر خلاف دوره‌های گذشته یک ویژگی بارز و تا حدی منحصر به‌فرد دارد؛ مداخلات خارجی در این جابه‌جایی قدرت سـهم و نقشی آشکارتر از گذشته داشته‌اند.به گزرش قدس آنلاین، تغییرات فعلی در ساختار سیاسی پاکستان بر خلاف دوره‌های گذشته یک ویژگی بارز و تا حدی منحصر به‌فرد دارد؛ مداخلات خارجی در این جابه‌جایی قدرت سـهم و نقشی آشکارتر از گذشته داشته‌اند.در این راسـتا بدون تردید آمریکایی ها با مواضع و اقدامات آشکار و پنهان خود در برابر دولت عمران‌خان، یکی از محرک‌های اصلی این تغییرات محسـوب می‌شوند. به نظر می‌رسد کشـورهایی چون عربسـتان و امارات هم در کنار ایالات متحده از این تغییرات اسـتقبال می‌کنند. در مقابل، روسـیه دربرابر این دگرگونی‌ها اظهار خشم کرده و آن‌ها را اقداماتی شرم‌آور و در چارچوب تنبیه عمران‌خان به‌خاطر رویکرد دوستانه در برابر مسـکو ارزیابی می‌کند. در بین چنین دیدگاه‌های متفاوتی، مواضع چینی‌ها کاملا قابل تأمل است چرا که آن‌ها با وجود همسایگی و منافع عظیم در پاکستان، منفعلانه‌ترین واکنش را از خود نشان داده و خود را در حاشیه این تحولات نگه داشته‌اند. در ریشه‌یابی این رویکرد پکن در قبال تحولات اخیر پاکستان می توان به سه نکته اساسی اشاره کرد.۱- تداوم یک اصل بنیادین در سیاست خارجی چین که بر عدم مداخله مستقیم در امور داخلی دیگر کشورها متکی است. پیگیری این اصل از سوی دولت پکن خود متأثر از دو ملاحظه است؛ نخست پکن نمی‌خواهد مانند دیگر قدرت‌های بزرگ دنیا سابقه استعماری در میان دیگر کشورها و به‌خصوص کشورهای جهان سوم پیدا کند و دوم اینکه از بابت گرفتار شدن در تله آمریکا و غرب در نتیجه چنین مداخلات خارجی، نگرانی‌های جدی دارد.۲- پکن به این نتیجه رسـیده این جابه‌جایی قدرت در اسلام‌آباد خطر جدی برای منافع این کشور ایجاد نخواهد کرد. در واقع این دیدگاه پکن از آنجا سرمنشأ می گیرد که پروژه‌ها و برنامه‌های کلان اقتصادی میان دو کشور در دوره پیش از عمران‌خان آغاز شده و هیچ یک از احزاب شریک در حاکمیت جدید مشکلی با این روابط و سرمایه‌گذاری‌ها ندارند.۳- دغدغه‌های امنیتی پکن در قبال شرایط امنیتی پاکستان؛ با توجه به افزایش تهاجم به سرمایه‌گذاری‌های چین حتی ممکن است دلیلی بر آن باشد که پکن چندان هم از این دگرگونی‌ها بدش نیامده و از آن استقبال می‌کند. به‌ویژه اینکه نسبت به میدان‌داری گروه‌های افراط‌گرا در افغانستان و پاکستان و همچنین تبعات تشدید اختلافات میان دولت و ارتش پاکستان بر وخامت شرایط امنیتی، ملاحظاتی عمیق دارد.

*کارشناس مسائل شبه قاره

پول‌پاشی؛ دور باطلی در اقتصاد دانش‌بنیان

سرآمد

تجربه ثابت کرده است نیاز اصلی شـرکت‌های دانش بنیان نیازی از جنس حمایت های مالی و پولی نیست که با تسهیلات بانکی رفع شود، بلکه نوع دیگری از حمایت را می‌طلبد.

پس از نامگذاری امسـال به عنوان سال تولید دانش بنیان و اشـتغال آفرین بحث‌های متعددی میان مسئولین، کارشناسان و فعالان اقتصادی در مورد ابعاد مختلف حمایت از شرکت‌های دانش بنیان شکل گرفت. از آنجا که به گفته کارشناسان این موضوع می تواند چرخشی تاریخی برای اقتصاد ایران باشـد، جهت گیری های سیاستی اهمیت ویژه ای پیدا می‌کند. اما مسئله مهمی که نباید مغفول ماند هشدار رهبری در خصوص پول پاشی به این شرکت‌ها است که می تواند آثار سو اقتصادی را نیز در بر داشته باشد.

در همین راسـتا یکی از پررنگ‌ترین وعده‌هایی که از ابتدای سـال داده شـده است، وعده‌هایی از جنس حمایت‌های مالی و تسـهیلات بانکی بوده است. بانک‌های دولتی به نوبت برای اعطای تسهیلات اعلام آمادگی کردند و برنامه‌های خود را ارائه دادند.

در قانون بودجه ۱۴۰۱ هر کجا اسم دانش‌بنیان آمده است، حمایت از دانش بنیان‌ها صرفاً معادل پرداخت تسهیلات از محل‌های مختلف بیان شده است. به طور مثال در تبصره ۱۶(تسهیلات تکلیفی) همچنین قانون بودجه سال جاری، بانک مرکزی را مکلف کرده تا از طریق بانک‌های عامل معادل پنج هزار میلیارد تومان تسهیلات به شرکت‌های دانش‌بنیان و خلاق اختصاص دهد.

سخنگوی کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس هم از اختصاص ردیف اعتباری ٤ هزار میلیاردتومانی برای حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان، کمک‌های بلاعوض و تسهیلات کم بهره در سال ۱۴۰۱ خبر داد.براساس اعلام رئیس کل بانک مرکزی، در ۱۰ ماهه سال گذشته بیش از ۵۰ هزار میلیارد تومان تسهیلات به شرکت‌های دانش‌بنیان تخصیص داده شد که نسبت به سـال قبل از آن، بیش از ۱۰۰ درصد رشد داشته و حدود ۱۲۰۰ شرکت دانش بنیان توانستند از منابع مالی بانک‌ها استفاده کنند.این تسهیلات از طریق صندوق پژوهش و فناوری معاونت علمی فناوری ریاسـت جمهور و صندوق‌های وابسته اعطا می‌شود و متشکل از تسهیلات مالی، ضمانت نامه، سرمایه گذاری و توانمند سازی (کمک بلاعوض) است.با این وجود به نظر می‌رسـد آنقدر که سهم شرکت‌های دانش‌بنیان در تسهیلات بانکی پررنگ است، در رشد تولید ناخالص موفق نبوده است، بنابراین بایستی در سیاست‌ها و ساز و کارهای اعطای تسهیلات به شرکت‌های دانش بنیان تجدید نظری صورت گیرد تا شاهد پول پاشی به اسم حمایت از دانش بنیان‌ها نباشیم.

کارشناسان حوزه دانش‌بنیان معتقدند هرچند برخی از این شرکت‌های نوپا در ابتدای کار به حمایت‌های مالی نیاز دارند ولی نباید توجه و تمرکز مسئولین به این موضوع منعطف باشد و دلیل اصلی عدم توسـعه شـرکت‌های دانش بنیان در ایران را باید در موضوع دیگری جستجو کرد، موضوعی که رهبر معظم انقلاب هم در سخنرانی یکم فروردین به آن اشاره کردند و فرمودند: پول پاشی و بی ملاحظه عمل کردن در حمایت از تولید به جایی نمی‌رسد.نکته‌ای که سورنا ستاری، معاون علمی فناوری رئیس جمهور هم به آن اذعان دارد و می گوید: اقتصاد دانش بنیان پول پاشی نفت نیست، بلکه آنچه آن را سرپا نگه می‌دارد اکوسیستم کارآفرینی است و تسهیلات شاید آیتم پنجم یا ششم برای اقتصاد دانش بنیان است.وی اضافه می‌کند: امروز تسـهیلات به صورت وسیع به شرکت‌های دانش بنیان داده می‌شود اما مهمتر از تسهیلات، اکوسیستمی است که باید در شرکت‌های دانش بنیان فعال شود که بخشی از آن به مجوزهای کسب و کار بر می‌گردد.

دو اشکال بزرگ پول‌پاشی به نام دانش‌بنیان‌ها

بیشتر نیازمند بازار هستیم تا تسهیلات

در همین رابطه سلمان قربانی زاده، دبیر انجمن شرکت‌های دانش‌بنیان صنعت نفت در گفتگو با خبرنگار مهر با اشاره به اینکه پول‌پاشی در حمایت از دانش‌بنیان‌ها چند مشکل اساسی را به وجود میاورد گفت: یک موضوعی که تجربه شده و نباید مجدداً تکرار شود این است که در سال‌های گذشته گفتند که ما در پرداخت وام و وثیقه و...ساده می‌گیریم. نتیجه این بحث این شـد که تعداد زیادی به منظور سوءاستفاده وارد شدند و با توجه به سوددهی بازارهایی مثل ارز و سکه وام‌های دانش بنیان را می‌گرفتند و بخشی از آن، یا همه اش را وارد این بازارها می‌کردند.

وی افزود: پس از آن آمدند از طریق ارزیابی و وثیقه فرایندش را سخت می‌کنیم که حتماً به شرکت‌های دانش بنیان اصابت کنند. پس از آن متقاضیان خیلی کم شدند ولی مشکل وثیقه پیش آمد. الان وثیقه ای که می‌خواهند اولاً باید ملکی باشد و ثانیاً سهل البیع باشد. از همین جهت ما می‌گوئیم خیلی خوب اسـت که ارزیابی سخت و قطره چکانی باشد ولی آن وثیقه به نحوی باشد که شرکت دانش بنیان بتواند تأمین کند. یعنی مثلاً تجهیزات را بتوان وثیقه قرار داد یا قرارداد را بتوان وثیقه قرار داد. شیوه‌هایی که در تمام دنیا به کار گرفته می‌شود.این فعال حوزه دانش بنیان ادامه داد: نکته بعدی این است که تسهیلاتی که داده می‌شود باید دید این شرکت چقدر می‌تواند برگرداند. به طور مثال ما خودمان در سال‌های گذشته مبلغی از صندوق نوآوری شکوفایی وام گرفتیم ولی در بازپرداخت آن دچار مشکل شدیم تا جایی که منزل پدری بنده در معرض وثیقه شدن بانک قرار گرفت. وی افزود: دلیل آن هم این بود که بعد از آنکه ما تجهیـزات را خریدیم و قطعه را تولید کردیم، شرکت ملی نفت از یک شرکت خارجی خرید کرد. حتی وقتی با پیگیری از دفتر وزیر آنها را متقاعد کردیم که از شـرکت‌های داخلی خرید کنند باز هم با تأخیر پول را پرداخت کردند که اینها موجب ضرر شـد.قربانی زاده با بیان اینکه همین الان کسی از بودجه چند هزار میلیاردی حمایت از دانش بنیان‌ها در قانون بودجه استقبال نکرده است، گفت: شرکت‌ها بیشتر نیازمند بازار هستند تا تسهیلات. در واقع پول می‌خواهند ولی از آن مهمتر این است که محصولاتشان را کسی بخرد.دبیر انجمن شرکت‌های دانش‌بنیان صنعت نفت گفت: مشکلی که برای عدم خرید تضمینی از شرکت‌های داخلی وجود دارد این است اصلاً شرکت ملی نفت نمی‌داند محصولاتی که می‌خواهد را چه شرکت‌های ایرانی تولید می‌کنند. در بقیه صنایع هم همینطور است. به همین دلیل ایجاد یک سامانه اطلاعاتی نیاز سنجی به منظور ارتباط با شرکت‌های دانش بنیان داخلی در صدر نیازهای ما است.

تسهیلات بانکی اولویت نیست

تغییر رویه‌ای رخ می‌دهد؟

طبیعتاً هر تولیدی که بازده و صرفه اقتصادی نداشته باشد و بازاری برایش فراهم نباشد، در رقابت با رقیبان بزرگ خارجی محکوم به شکست است. اگر این مسیر درست نشود هر منابع مالی هم که تزریق نشود را با خود از بین خواهد برد.

به نظر می‌رسد با توجه به آفت‌های پول‌پاشی به نام‌های مختلف از جمله دانش‌بنیان ها و کارآفرینی و...تغییر رویه‌ای در سیاستگذاری در حال شکل گرفتن است.

در همین باره علی صالح آبادی، رئیس کل بانک مرکزی از تخصیص اعتبارات هدفمند برای رونق تولید صحبت می‌کند و می گوید: یکی از مهم‌ترین کارهای بانک‌ها توجه به دو مقوله اعتبار و ضمانت اسـت، یعنی لزومی ندارد حتماً پول به تولید تخصیص دهیم بلکه می‌توانیم ضمانت دهیم.وی برای شفاف شـدن موضوع مثالی می‌زند و می‌گوید: برای مثال یک شرکت خودروسـاز نیاز به پول دارد و به بانک مراجعه می‌کند که پولی بابت سرمایه در گردش دریافت کند و آن را به یک شرکت فولادی بدهد تا مواد مورد نیاز تولید خودرو را دریافت کند؛ این شرکت خودروساز می‌تواند به جای اینکه از بانک پول بگیرد و به شرکت دیگر دهد، نزد بانک تضمین بگذارد و اوراق بگیرد و به شرکت دیگر اوراق دهد؛ این اوراق می‌تواند جای پول به گردش در بیاید. یعنی می‌توان با پول کمتر تولید را به حرکت درآورد.در پایان لازم به تأکید است تسهیلات بانکی در اولویت‌های شرکت‌های دانش بنیان نبوده و نیست. نیازهای شـکل گیری اقتصاد دانش بنیان حوزه تولید مشخص و راهکارهای آن مشخص‌تر است. از جمله این نیازها می‌توان به تضمین بازارهای داخلی و قراردادهای خرید تضمینی توسط دولت، بومی‌سازی استانداردها، تسهیل مجوزهای ابتدایی و حمایت‌هایی از این جنس است.

ماه سلامتی، با مهر شما روشن‌تر می‌شه!

این شب‌ها ماه سلامتی و برکت بالای سر ماست. زیر نور این ماه، مهر شما، دل کودکان محک رو روشن‌تر می‌کنه.
قهرمان‌های کوچیکمون دلشون به عشق همیشگی شما قرصه تا دستاشون به این ماه بلند برسه.
آرزو می‌کنیم سال دیگه این موقع سلامتیشون برگشته باشه.
برای تأمین هزینه درمان و سلامتیشون، سهیم بشین!

وعده ما، زیر نور این ماه، برای سلامتی

روش‌های حمایت از کودکان محک

کد دستوری: #*۷۳۳*۲۳۵۴۰*

شماره کارت بانک ملی: ۶۰۳۷-۹۹۱۱-۹۹۵۰-۰۵۹۰

مراجعه به وب‌سایت محک: mahak-charity.org

۰۲۱ - ۲۳۵۴۰

کزینه نیکوکاری اپلیکیشن آپ

سی ساله شد

از این که به پیام ما توجه می‌کنید، سپاسگزاریم.